KANSALLINEN SOVELTAMISOHJE YKSILÖLLISELLÄ VOIMAKKUUDELLA VARUSTETTUJEN SUOJALASIEN TOIMITTAMISESTA SUOMESSA

Yksilöllisellä silmälasivoimakkuudella varustettujen suojalasien tulee olla CE-merkittyjä ja niiden tulee täyttää asetuksen (EU) 2016/425 vaatimukset. Tässä ohjeessa käsitellään standardin EN 166 vaatimukset täyttäviä suojalaseja.

Standardin EN 166 luokitus määrittää kehyksessä ja linsseissä vaadittavat merkinnät. S- ja F- luokan kokonaisuuden valmistus ja sertifiointi on kuvattu asetuksessa.

Suomessa silmiensuojainten tyyppitarkastuksia tekee Työterveyslaitos.

1. Suojainvalmistaja
   - Suojainvalmistajan vastuulla on suojainkokonaisuuden sertifiointi sekä vaatimustenmukaisuus.
   - Suojalasien valmistaja kiinnittää hyväksytysti tyyppitarkastettuun suojalasikehykseen hyväksytysti tyyppitarkastetut linssit.
   - Suojainvalmistajan vastuulla on laatia käyttöohje ja laatia ja säilyttää EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus sekä tieto siitä kenelle suojaimia on toimitettu 10 vuoden ajan.

2. Suojalasien toimittaja
   - Suojalasien toimittaja hankkii suojainvalmistajalta sertifioidun suojainpaketin ja luovuttaa sen käyttäjälle.
   - Suojalasitoimittaja liittää luovutuksen yhteydessä suojalasien mukaan kirjallisen asiakaskortin ja käyttöohjeen suomeksi ja ruotsiksi.
   - Suojalasien toimittaja säilyttää tietoa siitä keneltä suojaimia on hankittu ja kenelle toimitettu 10 vuoden ajan.

3. EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus
   - Vaatimustenmukaisuusvakuutus on valmistajan ilmoitus siitä, että tuote täyttää sitä koskevan lainsäädännön ja sovellettujen EN-standardien vaatimukset. Suojainvalmistaja teettää tyyppitarkastuksen kokonaisuudelle ja tekee EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen ja säilyttää sitä 10 vuotta.
   - 21.4.2019 jälkeen EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen on oltava jokaisen tuotteen mukana TAI vastaavat tiedot on annettava käyttöohjeissa ja ilmoitettava lisäksi nettiosoite, mistä vaatimustenmukaisuusvakuutus on saatavissa.

4. S- ja F-luokan silmiensuojaimet
   - Suojalasitoimittaja lähettää tarvittavat tiedot linsseistä, kehyksestä ja suojausluokasta suojainvalmistajalle. Päätös suojausluokasta tulee asiakasyritykseltä. Suojalasien luokan valinta tapahtuu aina työnantajan suorittaman työtehtävän riskiarvioinnin perusteella niin, että suojain antaa riittävän suojan ja kestää siinä tehtävässä, mihin se on tarkoitettu.
   - S- ja F-luokan silmiensuojaimet voi valmistaa vain suojainvalmistaja, joka on tyyppitarkastuttanut koko suojaimen.
   - Suojalasilinssin tulee täyttää optiset valmistustoleranssit sekä reunahionnan asennustoleranssit.

5. Merkinnät silmiensuojaimen kehyksessä ja linsseissä

   Suojainkehyksessä tulee olla seuraavat merkinnät (minimi):
   - Valmistajan tunnus (M =Valmistajan tunnus)
   - Standardin numero (166)
   - Mekaaninen kestävyys (S / F)
   - CE-merkintä (CE)
   - Esim. (M) 166 F CE

Suojalasilinsseissä tulee olla seuraavat merkinnät (minimi):

- Valmistajan tunnus (M =Valmistajan tunnus)
- Optinen luokka (1)
- Mekaaninen kestävyys (S / F)
- CE-merkintä (CE)
- Esim. (M) 1 F CE

Mikäli linsseissä ja kehyksessä on eriävät merkinnät mekaanisesta kestävyydestä, on suojaimen mekaaninen kestävyys aina alemman luokan mukainen.

6. Varaosien vaihto ja suojaimen korjaaminen

- Jos suojalasit ovat vaurioituneet esim. tapaturmassa tai huolimattoman säilyttämisen seurauksena, koko suojain on uusittava.
- Osia voi korvata uudella ainoastaan vaurioitumattomaan suojaimeen. Jos korjaamiseen päädytään, se voidaan tehdä ainoastaan asiakasyrityksen työturvallisuudesta vastaavan henkilön kirjallisesta pyynnöstä. Kyseisen henkilön tulee tuntea suojaimen käyttöhistoria.
- Suojalaseihin ei saa tehdä mitään rakenteellisia muutoksia, esim. poistaa sivusuojia tai porata reikiä.
- Suojalasikehykseen asennettavien osien pitää olla alkuperäisiä. Ns. mukavuusosia (esim. nenätyynyt, pehmusteet, aisanpäät), joita kehysvalmistaja on suunnitellut vaihdettavaksi, voi vaihtaa.
- Työkaluja vaativia korjauksia saa tehdä vain asiaan perehtynyt henkilö, valmistajan ohjeiden mukaan.
- Linssien kiinnittämisen suojaimeen saa tehdä ainoastaan suojainvalmistaja.
- Valmistajan luvalla loppukäyttäjä saa itse tehdä suojaimiin sellaisia osien vaihtoja, joihin ei tarvita työkaluja.
- Yksittäisillä suojaimilla saattaa olla rajoituksia varaosien vaihtoa ja korjauksia koskien.
- Suojainvalmistajan ohjeita on noudatettava. Epäselvissä tapauksissa on otettava yhteys suojainvalmistajaan.
- Käyttäjän ja / tai työturvallisuudesta vastaavan henkilön on säännöllisesti tarkastettava silmiensuojain ja päätettävä sen uusintatarpeesta. Normaalikäytössä silmiensuojaimen suositeltu vaihtoväli on enintään 3 vuotta.

7. Silmiensuojaimissa käytettävien optisten RX-linssiadapterien linssittäminen

- Linssiadapterilla (=optical insert) varustetuissa suojalaseissa ja -maskeissa kehys ja siinä olevat etummaiset linssit huolehtivat suojauksesta. Linssiadapteriin hiottavien linssien ei tästä syystä tarvitse olla EN 166 hyväksyttyjä. Lasilinssiä tai muuta herkästi särkyvää linssiä ei tule käyttää.
- Adapteri linssitetään suojainvalmistajan ohjeiden mukaisesti.
- Linssitys ei saa heikentää suojainta, eikä aiheuttaa vaaraa käyttäjälle.

Helsingissä 10.9.2018

Työterveyslaitos

näe NÄKEMISEN JA SILMÄTERVEYDEN TOIMIALA

STYL

SUOMEN TYÖNÄKÖSEURA